



BEDRE PSYKIATRI
- landsforeningen for pårørende

14. marts 2018

Børne- og ungekommission

Bedre Psykiatri foreslår, at Folketinget nedsætter en hurtigt arbejdende børn- og ungekommission. Kommissionen skal analysere årsagerne til stigende psykisk mistrivsel blandt børn og unge og fremsætte forslag til en styrket forebyggende indsats.

Forslagene skal baseres på et dokumenteret grundlag. Kommissionens arbejde skal være debatskabende og bygge på åbenhed og dialog i forhold til både befolkningen og aktører inden for området. Kommissionen skal være bredt sammensat af repræsentanter fra ministerier, regioner, kommuner, fagforeninger, selskaber, foreninger og andre civilsamfundsinstitutioner samt børn og unge med kendskab til området.

De fleste er enige om, at flere børn og unge mistrives, men ingen har endnu svaret overbevisende på, hvorfor, eller hvad der kan gøres ved det. Nogle peger for eksempel på sociale medier som årsagen, mens andre mener, der er et stigende forventningspres til de unge. Men ingen af synspunkterne synes solidt forankret i viden. Hvis vi skal kunne hjælpe de unge, er der derfor brug for et mere solidt vidensgrundlag. Det skal kommissionen bidrage til.

Kommissionen skal blandt andet analysere

- Årsagerne til og sygdomsmekanismerne bag de mange børn og unge, der psykisk mistrives i Danmark og på baggrund heraf vurdere, hvilke indsatsområder der fremover bør prioriteres på kort og lang sigt.
- Hvilke effektive forebyggende og tidlige indsatser, der kan reducere årsager til mentale helbredsproblemer og sårbarheden samt mindske forværring af symptomer.
- Årsagen til at flere børn og unge mistrives.
- Risikofaktorer og beskyttende faktorer samt den sociale ulighed blandt børn og unge.
- Ulighed i sundhedsydelsernes indhold samt sundhedsvæsenets struktur og ressourcefordeling

Med afsæt i kommissionens endelige afrapportering skal Folketinget sammen med kommuner og regioner udarbejde en national handlingsplan for forebyggelse af psykisk mistrivsel blandt børn og unge. Handlingsplanen skal løbe for en firårig periode, hvor handlingsplanen evalueres og revideres iht. den løbende monitorering af børn og unges trivsel i Danmark.



Baggrund

- **2018, Sundhedsstyrelsen:**
I 2010 havde 12,0 procent af de 16-24-årige dårligt mentalt helbred. I 2013 var det 12,3 procent, men fire år senere var det steget til hele 18,3 procent. Særligt de unge kvinder er hårdt ramt. I 2010 havde 15,8 procent dårligt mentalt helbred, mens tallet i 2017 var steget til hele 23,8 procent.
- **2017, Sundhedsdatastyrelsen:**
33.629 børn og unge under 19 år havde kontakt til psykiatrien i 2016. I 2009 var det 20.686. En stigning på 63 pct.
- **2017, Statens institut for folkesundhed:**
Omkring 5 % af drengene og 10 % af pigerne på både gymnasier og erhvervsuddannelser har lav grad af livstilfredshed og angiver en lang række psykiske symptomer på ugentlig basis. Kun halvdelen af de unge angiver at have et fortroligt forhold med venner og forældre, og en kun en tredjedel oplever, at de klarer sig godt på deres uddannelse.
- **2016, Sundhedsstyrelsen/Center for sundhedssamarbejde:**
Der påpeges en række samfundsmæssige ændringer gennem de seneste år, som kan have indflydelse på børn og unges trivsel: Fx mere tid i daginstitutionerne og mindre tid med familien, nationale test 2006, ny karakterskala 2007, inklusionsloven 2012, folkeskolereform 2013, Folkeskolens trivselsmål 2014 samt øget fokus på individuelle præstationer og sociale mediers indflydelse, hvilke flere undersøgelser bekræfter.
- **2014 Vidensråd for forebyggelse:**
Blandt 11-15-årige har hvert femte barn, tre eller flere tegn på dårlig mental sundhed i deres daglige liv. De er kedede af det, nervøse, har svært ved at falde i søvn, føler sig udenfor eller er pressede af skolearbejdet. Forekomsten af stress i alderen 16-24 år blev fordoblet i årene 1987-2005. Og mens 5-18 pct. af børn og unge i Danmark føler sig ensomme, viser undersøgelser, at mellem 20-25 pct. af unge har prøvet at skade sig selv. Mellem 34-60 % af 11-15-årige bruger medicin mod hovedpine mindst en gang om måneden, med den højeste forekomst hos de 15-årige. Næsten hver femte i 10-24 års alderen føler sig ofte stresset. Mens hver fjerde oplever stress mindst ugentligt, har mellem 1-8 % af de unge denne følelse dagligt. Hver tiende 11-15-årig sover dårligt om natten mindst én gang om ugen, og ca. hver fjerde har svært ved at falde i søvn. De seneste år har der i aldersgruppen 10-24 år været ca. 30 selvmord årligt samt endnu flere med selvmordsadfærd.
- **2014 Vidensråd for forebyggelse:**
Ca. halvdelen af alle psykiske sygdomme har deres debut inden 14 års alderen, og at 75 pct. af sygdommene er debuteret ved 24 års alderen
- **2012, Sundhedsstyrelsen:**
Cirka 15 procent af alle børn har været i behandling for en psykisk lidelse, inden de fylder 18 år. Samlet set udgør de mentale helbredsproblemer den største sygdomsbyrde blandt børn og unge (fra 1-24 år) – efterfulgt af allergiproblemer (astma og eksem) samt ulykker.